

Marcelina Odriozola Kerejeta

*Berriatua,
Bizkaia
(1928-2010)*

Aurkibidea

Biografia

Berriatuko Zubialde baserrian jaio zen 1928. urtean. Ama ere bertakoa zuen eta aita Etxebarri baserrikoa (hori ere Berriatuan). Bizi guztia Zubialde baserrian igaro du baserriko lanetan. Garai bateko bizimodua, baserriko lana eta Ondarroako merkatuan egindako salmentak azaltzen ditu.

Zintak

BRT-006

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Goiria Mendiolea, Nerea - Sarasua Aranberri, Asier
- **Data:** 2009-10-01
- **Iraupena:** 46 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Goiria Mendiolea, Nerea

Pasarteak

1. Eskolara gutxi

- **Erref:** BRT-006/004
- **Iraupena:** 0:01:34. **Hasi:** 00:02:21. **Bukatu:** 00:03:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Baserrria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Eskolara gutxi joan zen baserrian lan asko zegoelako. Umetatik hasten ziren baserriko lanetan. Eskola orain medikuaren kontsulta dagoen lekuan zegoen. Nesken eskola eta mutilena bananduta zegoen. 8-9 urte gaz hasten ziren eskolara.

2. Etxean urik ez

- **Erref:** BRT-006/005
- **Iraupena:** 0:03:06. **Hasi:** 00:03:55. **Bukatu:** 00:07:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura
- Baserrria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Garbitasun pertsonala

Laburpena:

Umetan baserrian lan asko egin behar ziren. Ez zuten urik etxean; garbitasunerako errekatik eta edateko iturritik ekartzen zuten. Beraien dutxa erreka zela dio, iluntzetan joaten ziren. Neguan sukaldean berotzen zuten erreka ura. Ile aoso gutxitan garbitzen zuten eta ile-apaindegira urtean behin joaten ziren.

3. Lixiba egiten

- **Erref:** BRT-006/007
- **Iraupena:** 0:00:54. **Hasi:** 00:08:25. **Bukatu:** 00:09:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Garbitasun pertsonala

Laburpena:

Lixiba zelan egiten zen azaltzen du: tiñan edo baldan ur berotan egosita garbitzen zen.

4. Maisu-maistra erdaldunak

- **Erref:** BRT-006/008
- **Iraupena:** 0:02:10. **Hasi:** 00:09:19. **Bukatu:** 00:11:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, eroatera

Laburpena:

<p>Eskolara oso gutxi joan zen. Katonatik eta pizaratik ez zela irten dio. Katona zer zen azaltzen du. Nagusiagotan ikasi zuen gehiago, plazetako osteretan. Maisu-maistrak kanpotarrak izaten ziren; beraiek ez zekiten erdaraz eta irakasle batzuk ikasi zuten euskara apur bat.</p>

Transkripzioa

- Eta eskolia, orduan, esan dozu, denpora gitxi ein zenduala eskolan?
- Eskolan, bai, hoixe.
- Zenbat urtegaz itxi zendun eskolie?
- E?
- Zenbat urtera arte ibili ziñen eskolan?
- Eskolan ibili? Urtik bai e... hoixe. Nik ez naban /enaban/ pasau e... ha pizarri... zelaku izeten zan ha pizarri? Zuek jakin be ez dakizue. Hoiixe ba. Pizarri e... ha zeraz eitten zana... Haxe ta katon zahar bat, ta handixek urten be ezindda. Ta, klaro, gero akabo.
- Katona ze zan ba?
- Katona, ba, halako letra haundi samarrak eukazena ta gaiñin e... halako dibujo batzuk eukazena ta zera. Ta haxe ta ezebez. Akabo.
- Eta eskribitzen ikasi eta...?
- Bai, eskribitzen ikasi... bai... gero. Gero, nagusittutakun ta plaza oster-ta hasi giñenin ta, pixkat ba e... [...] eukenak hantxe ein ta... ba. Eskolie gero ikesi [geen] pixkat gehitxua, plaza osteran gabizela ta halaku ta honaku ta... ba. Baiña ez eskolan ez asko, e.
- Eta maisu-maistrak edo zeintzuk ziran?
- Bai, harek be ba... hangu, bata Bilboku, gero besti hangu, kanpokuk edo...
- Kanpokuak ziran?
- Bai.
- Baiña euskeraz ez ekixien, ezta?
- E?
- Euskeraz ez.
- Ba, batzuk apur bet hamentxe ikesi ebena ta... zerien ta.
- Ta izenakaz akordetan zara?
- E?
- Euren izenakaz, maistren izenagaz ta.
- Matilde, Matilde be bai batek baeban ta... Oin akabo, urte asko da ta

zelan akordauko [...] ba! Hoixe. Ez.

- Orduen euskeraz-eta eitten zenduen eskolan zeuok?
- E?
- Euskeraz eitten zenduen eskolan?
- Ze eingo gendun ba? erderaz? Hoixe!
- Baiña maistriaz -ta zelan eitten zenduen?
- E?
- Maistriagaz ta?
- Ba maistrik [berak ein deixala] erderaz, guk ez bagenkixen berak be... halakoxi ekarri, maistrie euskaldune ekarri.
- Derrigor.
- Ia! Nok jakingo eban ba? Horrek oingoxe zerak gauzak di e... erderaz ta halako ta honako ta... lehena ez euen holakoik e.

5. Medikua

- **Erref:** BRT-006/009
- **Iraupena:** 0:02:42. **Hasi:** 00:11:29. **Bukatu:** 00:14:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Medikuak eta sasimedikuak

Laburpena:

Mediku jatorra zuten herrian, lekeitiarra. Baserririk baserri bide txarretatik ibiltzen zen, mediku fina ei zen. Urtean birritan ordaintzen zitzaion: Gabonetan eta San Juanetan. Baserriko jeneroa sasoian sasoikoa ere ematen zitzaion.

6. Abadeari eta medikuari berori

- **Erref:** BRT-006/010
- **Iraupena:** 0:01:58. **Hasi:** 00:14:11. **Bukatu:** 00:16:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Tratamenduak
- Euskara » Tratamenduak » Berorika

Laburpena:

<p>Medikuari eta abadeari berorika egiten zitzaion, errespetua zor zitzaion. Abadearekin izan beharreko tratua dela-eta, bizitako estualdi bat kontatzen du.</p>

7. Ondarroako plazara

- **Erref:** BRT-006/013
- **Iraupena:** 0:02:30. **Hasi:** 00:17:38. **Bukatu:** 00:20:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserrria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserrria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, eroatera
- Baserrria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Etxean ganadua, txerriak eta oiloak zituzten. Ondarroako plazara joaten ziren esnea saltzera; etxera ere joaten ziren batzen. Ondarroako plaza ona zela dio, egunero egoten zen. Hasieran astoz eta gerora furgonetaz joaten ziren.

8. Haziak ereiten

- **Erref:** BRT-006/020
- **Iraupena:** 0:04:23. **Hasi:** 00:25:03. **Bukatu:** 00:29:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa
- Baserría » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera
- Baserría » Baserriko lanak » Lurra lantzea
- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Letxuga eta porrua zelan ereiten den azaltzen du: lehenengo hazia erein behar da eta gero aldatu. Hazia lantzean behin Gernikan erosten zuten. Gernikarako autobusa egoten zen astelehenetan. Hazia ezin da leku heze batean gorde, ganbara leku ona da. Kipula ere porrua eta letxuga bezala ereiten da.

9. Patata ereiten

- **Erref:** BRT-006/021
- **Iraupena:** 0:01:35. **Hasi:** 00:29:26. **Bukatu:** 00:31:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa
- Baserría » Baserriko lanak » Lurra lantzea
- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Azenarioa bera ereiten da ez haziarekin. Patata-hazia Gasteiz aldetik ekartzen zuten; zelan ereiten den azaltzen du.

10. Arrautzak saltzeko baino ez

- **Erref:** BRT-006/026
- **Iraupena:** 0:03:14. **Hasi:** 00:36:02. **Bukatu:** 00:39:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserría » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera

Laburpena:

Arrautzak etxerako baino saltzeko izaten zituzten. Oiloak zarratuta egon behar ziren, kanpora joanez gero landareetan-eta kalteak egiten zituzten. Oiloari artoa eta garia ematen zieten ez baitzegoen pentsua non erosi. Oiloak berotasuna behar du arrautzak emateko.

11. Errotara

- **Erref:** BRT-006/028
- **Iraupena:** 0:03:25. **Hasi:** 00:39:27. **Bukatu:** 00:42:52
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Errota

Laburpena:

<p>Errota etxe atzean izan zuten, Boliñe, baina azken uholdeek hondatu egin zuten. Ezaguna zen errota eta errotaria ere balioduna zela dio, Maria Antonia. Errotaria irin apur bategaz gelditzen zen ehotakoan, horrela ordaintzen zitzaion.</p>

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2025-12-25

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com